

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/75/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121445533
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121445533.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D. F., narodenej R., zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, PhD., Čadca, Mierová 1725, IČO: 33916071, proti žalovanému D., narodenému R. zastúpenému advokátkou JUDr. Silviou Turcsányiovou, Trnava, Štefánikova 21/111, IČO: 42226279, o zaplatenie 21.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-4C/13/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2023 sp. zn. 27Co/10/2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (teraz Okresný súd Trenčín) (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 23. augusta 2022, č. k. 4C/13/2022-116 výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. rozhodol o trovách konania tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala od žalovaného zaplatenia 21.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne. Žalovaný tieto peniaze použil na výstavbu resp. rekonštrukciu rodinného domu súp. č. R. v meste F., ktorý je vedený na LV č. XXXX ako rodinný dom s prevádzkou. Žalobkyňa viackrát žiadala žalovaného prostredníctvom SMS správ zaslaných jeho priateľke B. X. o vrátenie pôžičky, avšak všetky odpovede boli výhovorkami v snahe naťahovať lehotu splatnosti. V predmetnej veci Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz, voči ktorému podal žalovaný odpor, v ktorom uviedol, že neuznáva uplatnený nárok, popiera právny dôvod jeho vzniku a vznáša námietku nedostatku pasívnej legitímácie. Súd prvej inštancie v konaní nevykonal navrhnutý výsluch žalobkyne, ktorý bol navrhnutý až na pojednávaní dňa 23. 08. 2022, keďže jeho vykonanie by si vzhľadom na neúčast' žalobkyne na pojednávaní vyžiadalo odročenie pojednávania, naviac žalobkyňa už pred súdom vypočutá bola, a to vo veci vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 3C/71/2021, ktorého predmet konania pod sp. zn. 3C/71/2021 úzko súvisel s predmetom tohto konania a žalobkyňa sa pri výsluchu v konaní sp. zn. 3C/71/2021 vyjadrovala

aj k otázke, ktorá mala byť predmetom navrhovaného výsluchu v tomto konaní (okolnosti poskytnutia peňažných prostriedkov vo výške 21.000 eur). Súd prvej inštancie preto prihladol na zistenia získané výsluchom žalobkyne v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/71/2021 a ďalší výsluch žalobkyne k tým istým skutočnostiam už nevykonával. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a vyhodnotením zistených skutočností vo svetle vyššie uvedenej právnej úpravy dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, preto ju zamietol.

1.2. V danej veci mal za preukázané, že žalobkyňa zo svojho účtu v Slovenskej sporiteľni, a.s. poukázala na účet IBAN: R., ktorého vlastníkom je žalovaný dňa 29. 03. 2019 sumu 10.000 eur, dňa 02. 04. 2019 sumu 2.000 eur, dňa 17. 04. 2019 sumu 8.000 eur a dňa 21. 05. 2019 sumu 1.000 eur. Nesporným bolo, že žalobkyňa ohľadne vrátenia peňažných prostriedkov komunikovala (formou SMS komunikácie) s partnerkou žalovaného - B. X.. Následne výzvou zo dňa 15. 06. 2021 žalobkyňa vyzvala žalovaného na vrátenie peňažných prostriedkov, ktoré peňažné prostriedky žalobkyňi vrátené doposiaľ neboli. Spornou bola skutočnosť, za akým účelom žalobkyňa predmetné peňažné prostriedky na bankový účet žalovaného poukázala, t. j. či boli pôžičkou pre žalovaného na rekonštrukciu rodinného domu ako tvrdila, alebo boli investíciou do podnikania partnerky žalovaného - B.. Sporným tak bola existencia zmluvného vzťahu alebo mimozmluvného vzťahu z bezdôvodného obohatenia medzi žalobkyňou a žalovaným, t. j. otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Súd prvej inštancie zo spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 3C/71/2021 zistil, že predmetom uvedeného konania je uloženie povinnosti zaplatiť žalobkyňi 2.000 eur s príslušenstvom, v ktorom konaní bola žalobkyňa vypočutá (výsluch strany konania podľa § 195 CSP) a uviedla, že priateľovi žalovanej D. (žalovanému v tomto konaní) poskytla 21.000 eur a žalovanej B. X. 2.000 eur, spolu im teda poskytla 23.000 eur s tým, že sa mala stať tichým spoločníkom svadobného salónu. Zároveň žalobkyňa uviedla, že mala vedomosť o dlhoch B. X. a táto nechcela, aby jej žalobkyňa poslala peňažné prostriedky na jej účet, z uvedeného dôvodu poslala len 2.000 eur na účet B. X. a 21.000 eur poslala na účet priateľa B. X. (žalovaného v tomto konaní).

1.3. Súd prvej inštancie vo svetle ust. § 657 Občianskeho zákonníka mal z vykonaného dokazovania tak za preukázané len reálne odovzdanie peňažných prostriedkov, keď žalobkyňa uskutočnila prevod celkovo sumy 21.000 eur na účet žalovaného. Z vykonaného dokazovania však nevyplynulo, že by sa sporové strany dohodli na prenechaní vecí veriteľom dlžníkovi, na povinnosti dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu, na vymedzení požičiavaných vecí a ani na dočasnosti zmluvy. Vzhľadom na uvedené uzavrel, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia o uzatvorení pôžičky so žalovaným. Súd prvej inštancie dodal, že aj keď boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 21.000 eur, táto skutočnosť sama o sebe nezakladala uzatvorenie zmluvy o pôžičke. Vždy je nutná dohoda zmluvných strán o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke. Táto dohoda, hoci aj ústna, nebola v konaní preukázaná. Účinne spochybnené bolo tvrdenie žalobkyne o tom, že poskytla žalovanému pôžičku na rekonštrukciu rodinného domu. Z dokazovania súčasne nevyplynulo, že by bol medzi žalobkyňou a žalovaným akýkoľvek iný zmluvný vzťah, na základe ktorého by sa predmetné peňažné plnenie uskutočnilo. Zároveň však z dokazovania vyplynulo, že peňažné prostriedky neboli žalovanému poskytnuté bezdôvodne, alebo omylom. Sama žalobkyňa pri výsluchu (v inej sporovej veci, na ktorú sama vo svojom vyjadrení poukazovala a zápisnicu z pojednávania, ktorého sama predložila) uviedla, že peňažné prostriedky v skutočnosti poskytla B. X. za účelom investovania do jej podnikania. Žalobkyňa sa chcela stať tichou spoločnicou v podniku B. X. - svadobnom salóne I.. Účet žalovaného bol len platobným miestom z dôvodu (ako sama uviedla) exekúcií vedených voči B. X.. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že peňažné prostriedky teda neboli poskytnuté žalovanému, ale boli poskytnuté B. X.. Práve B. X. bola pasívne vecne legitimovaná na vrátenie peňažných prostriedkov, a to buď z dôvodu vrátenia pôžičky, alebo z dôvodu jej bezdôvodného obohatenia. Skutočnosť, že sa peňažné prostriedky (aspoň po istý čas) nachádzali na účte žalovaného, nezakladalo jeho právny vzťah so žalobkyňou, ale s B. X. (tzv. nepravidelná úschova /depositum irregulare/ - nepomenovaná zmluva). Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.4. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v konaní plne úspešný, preto mu patrilo nárok na náhradu trov konanie v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalobkyne, rozsudkom z 23. novembra 2023 sp. zn. 27Co/10/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; a určil,

že žalovaný má nárok voči žalobkyni na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, predložené dôkazy vykonal a vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie posúdiac, že žiadna zo skutočností produkovaných žalobkyňou, s ktorými spájala vznik práva na plnenie žalovaného nároku na jej strane, k tomuto spôsobilou nebola (ústna zmluva o pôžičke, SMS komunikácie, výpis z listu vlastníctva č. XXXX, zmluva o poskytnutí úveru na bývanie zo dňa 18. 05. 2016, výzva na zaplatenie a odpoveď na výzvu), a tak vyvodil správne skutkové a právne závery o neunesení dôkazného bremena žalobkyne vo vzťahu k jej tvrdeniu, že žalovaný je pasívne legitimovaný na vrátenie sumy 21.000 eur titulom pôžičky, za súčasného záveru, že ťažiskové tvrdenie žalobkyne, ktorým spochybňovala tvrdenie žalovaného o opaku (o neexistencii akéhokoľvek zmluvného alebo mimozmluvného vzťahu medzi ňou a žalovaným), spočívajúce v tom, že tieto boli poslané na bankový účet žalovaného za účelom výstavby, resp. rekonštrukcie rodinného domu súp. č. XXX v meste F. (rodinný dom s prevádzkou) a žalovaný si bol vedomý toho, že peniaze boli pripísané na jeho účet, a preto vybavoval peniaze tak, aby žalobkyni mohli byť vrátené, bol vyvrátený tvrdeniami žalovaného, priloženými SMS správami samotnej žalobkyne a priloženou zápisnicou z pojednávania zo dňa 21. 04. 2022, následkom čoho správne súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému ako plne úspešnému nárok na náhradu trov konania priznal v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež podrobne a dostatočne odôvodnil, v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie s poukazom na závery plynúce z vyššie uvedenej SMS komunikácie s prihliadnutím na popreté tvrdenia žalovaného (výpoveď žalovaného a žalobkyne, rozpory tvrdení žalobkyne so zisteným skutkovým stavom a dôkazným materiálom) považoval obranu žalovaného dôvodne za opodstatnenú, spôsobilú priniesť záver o preukázaní jeho skutkového tvrdenia o neexistencii zmluvného vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným, teda absencii pasívnej vecnej legitimácie žalovaného vo vzťahu k uplatnenému nároku a s jeho závermi sa identifikuje tiež odvolací súd.

2.2. Žalobkyňa odvolaním namieta správnosť záveru o neunesení dôkazného bremena vo vzťahu k jej tvrdeniu o vzniku pôžičky medzi stranami sporu, potrebnú procesnú aktivitu však v spore na preukázanie svojich tvrdení neprodukovala. Jednostranné plnenie žalobkyne na účet žalovaného, bez splnenia ďalších náležitostí, predovšetkým akceptácie konania žalobkyne nie je uzavretím zmluvy o pôžičke, pretože v danom prípade nebola preukázaná vôľa žalovaného takúto zmluvu uzavrieť a záver súdu prvej inštancie v tomto smere je správny. Ustanovenie § 34 OZ definuje právny úkon, pričom konanie subjektu, ktoré tejto definícii nezodpovedá, nemožno považovať za právny úkon. Zo strany žalovaného nebol preukázaný žiadny taký prejav vôle, ktorý by nevzbudzoval pochybnosti o tom, čo chcel žalovaný prejsť, teda že by chcel uzavrieť zmluvu o pôžičke (§ 35 ods. 1 OZ). V konaní vôbec nebol preukázaný prejav žalobkyne smerujúci na uzavretie zmluvy (§ 43a OZ), ktorý by bol určený žalovanému a bol by návrhom na uzavretie takejto zmluvy. Žalobkyňa nepreukázala v súlade s ustanovením § 43c OZ, že by žalovaný urobil vyhlásenie, z ktorého by bolo možné vyvodiť jeho súhlas s prijatím návrhu. O jej vzniku, t. j. k uplatnenému nároku na zaplatenie predmetnej sumy nesvedčila ani SMS komunikácia žalobkyne predložená v konaní. Samotná skutočnosť, že peňažné prostriedky neboli poukázané na účet pani X., nie je dostatočným dôkazom o tom, že zmluva o pôžičke bola uzavretá so žalovaným. Z dokazovania vyplynulo (vyjadrenia žalovaného v tomto konaní a tiež žalobkyne i keď v inom konaní), že peňažné prostriedky boli na účet žalovaného poukazované z dôvodu lepšej možnosti s prostriedkami v krátkom čase disponovať a z dôvodu prebiehajúcich exekúcií priateľky žalovaného.

2.3. Pokiaľ žalobkyňa namieta porušenie zásady rovnosti zbraní tým, že súd nepripustil vypočet v danom konaní žalobkyňu, aby vyvrátila nepravdivé tvrdenia žalovaného, odvolací súd dáva do pozornosti, že právny zástupca žalobkyne navrhol jej výsluch na pojednávaní zo dňa 23. 08. 2022, súd prvej inštancie to dôvodne nepovažoval za potrebné, ani za účelné (zásada koncentrácie konania), pretože skutočností, ku ktorým mala byť vypočutá, vyplývali z predložených listín. V tomto smere súd prvej inštancie dôvodne poukázal na ust. § 195 ods. 1 CSP, podľa ktorého je výsluch strany sporu iba podporným dôkazom, ktorý je možné realizovať iba za predpokladu, ak skutočností, ku ktorým má byť vypočutá, nie je možné preukázať inak. Odvolací súd sa plne identifikuje s vyššie uvedeným názorom súdu prvej inštancie. Žalobkyňa svoje tvrdenia nevedela preukázať ani predloženými listinami, pričom sama potrebu svojho výsluchu zdôvodnila tým, že síce nebol potrebný na preukázanie jej nároku, ale je

potrebný k preukázaniu jej procesnej obrany voči žalovanému. Žalobkyňa sa mohla k jeho vyjadreniam (žalovaného) vyjadriť na pojednávaní, o ktorom mala vedomosť, bola naň riadne pri dodržaní lehoty na prípravu aj predvolaná a len svojím zavinutím (nečinnosťou) sa ho nezúčastnila a svoje práva nerealizovala. Z tohto úkonu nebola teda žiadnym spôsobom zo strany súdu diskvalifikovaná. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nepochybil a neúčast' na pojednávaní žalobkyne nemožno považovať takto za relevantný odvolací dôvod spôsobilý privodiť záver o existencii vady spočívajúcej v tom, že by súd nedostatočne zistil skutkový stav, resp. porušil jej právo na spravodlivý proces). V tomto smere možno dať do pozornosti žalobkyne zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod., čo platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení vrátane možnosti uplatňovania svojich procesných oprávnení.

2.4. Keďže žalobkyňa v odvolaní nekonkretizovala žiaden ďalší dôkaz (nad rámec jej výsluchu, s ktorým sa súd prvej inštancie aj odvolací súd vysporiadali ako nespôsobilým k naplneniu dôvodu na odvolanie uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP), ktorého vykonanie by bola v priebehu konania pred súdom prvej inštancie navrhla a súd tento nevykonala, vyššie uvedený dôvod na odvolanie nie je spôsobilý z hľadiska neho k preskúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ v odvolacom konaní navrhuje preverenie hypotekárneho úveru dopytom vo VÚB, a.s., či žalovaný mal úver vo VÚB, a.s., či prehratie nahrávky z pojednávania odvolacím súdom za účelom objasnenia, že žalovaný mal svoj účet a jeho priateľka svoj účet, ide o tzv. novotu v odvolacom konaní, nesplňajúcu zákonné predpoklady z hľadiska ust. § 366 CSP pre jej akceptáciu. Taktiež tieto dôkazy nemôžu preukázať okolnosti pri uzatváraní zmluvy, ani to, či došlo k dohode o jej podstatných náležitostiach. Keďže teda dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, za súčasného záveru tiež o vecnej správnosti rozhodnutia o trovách konania, podľa § 387 ods. 1 CSP toto potvrdil.

2.2. Odvolací súd v konečnom dôsledku rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania, a to podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému vzhľadom na jeho plný úspech v odvolacom konaní priznal voči žalobkyňi nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľka uvádza, že tvrdenie odvolacieho súdu v bode 23. rozsudku je v rozpore s vykonaným dokazovaním súdu prvej inštancie, keď súd pri vyslovení predbežného právneho názoru za jedinou spornú skutočnosť označil dôvod odovzdania peňazí, pričom inú spornú skutočnosť neoznačil. Preto k tejto jedinej spornej skutočnosti mal súd prvej inštancie vykonať dokazovanie, pričom tak neučinil. Preto nie je možné stotožniť sa s odôvodnením odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie vykonala dostatočné dokazovanie na zistenie správnych skutočností. Odvolací súd uvádza, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, čo do pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, avšak na preukázanie tejto skutočnosti bola v konaní podstatná jej výpoveď. Jedine žalobkyňa sa mohla relevantne vyjadriť a reagovať na výpoveď žalovaného. Odvolací súd sa vôbec nevenoval tomuto odvolaciemu dôvodu a vôbec ho neodôvodnil, prečo žalobkyňa nebola vo veci vypočutá k podstatným skutkovým okolnostiam. Súd prvej inštancie na jedinom pojednávaní v danej veci vypočul žalovaného, ktorý je rovnako ako žalobkyňa v konaní zastúpený právnu zástupkyňou a vo veci podal viaceré rozsiahle písomné vyjadrenia. Súd však vyhovel jeho návrhu na vypočutie, pričom v tejto ústnej výpovedi uviedol množstvo skutkových okolností, ktoré už špekulatívne prekrútil vo svoj prospech (porušená zásada rovnosti zbraní). Súd jeho špekuláciám uveril bez toho, aby vypočul aj žalobkyňu. V preskúmvanej veci došlo k zásahu do práva dovolateľky na spravodlivý proces postupom súdov v základnom konaní tým, že nevykonali navrhovaný dôkaz - výsluch žalobkyne o okolnostiach prevodu finančných prostriedkov na účet žalovaného. Nepokladá za správne konanie súdu prvej inštancie, keď zamietol návrh na jej výpoveď v danej veci, pričom uviedol, že už vypovedala v inej veci sp. zn. 3C/71/2021 a súd pokladá túto výpoveď za relevantnú aj v tomto konaní. Jej výpoveď vo veci sp. zn. 3C/71/2021 v tejto veci ani nevykonala ako dôkaz, napr. prečítaním zápisnice, čo opäť zakladá vadu konania. Tvrdenie žalovaného, že jeho priateľka B. mala prístup k jeho

účtu, na ktorý boli zaslané finančné prostriedky neobstojí, nakoľko to nebolo v konaní žiadnym dôkazom preukázané. Pokiaľ sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý prijal iba na základe tvrdení žalobkyne, ktorá nebola podložená relevantným dôkazom, tak je jeho rozhodnutie prekvapivé, a preto nezakladá právnu istotu, čo je jeden z ďalších dôvodov na uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Procesný postup súdov, ktorým odmietli vykonať dovolateľkou navrhovaný dôkaz - jej výsluch ako žalobkyne s ohľadom na uvádzané skutočnosti a rozporuplnú výpoveď žalovaného na jedinom pojednávaní v tejto veci, mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu veci. Bolo povinnosťou súdu vykonať potrebné dokazovanie na účely dôsledného posúdenia jej tvrdení ako žalobkyne.

3.2. Odvolací súd pri posudzovaní otázky dôkazného bremena pochybil, keď zjavne prehliadol, že zmluva o pôžičke je v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka tzv. reálnym kontraktom, to znamená, že k jej uzavretiu sa vyžaduje, aby veriteľ aj skutočne odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Ak sa tak nestane, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (k tomu porovnaj sp. zn. 3Cdo/325/2009), a to aj keby všetky náležitosti tohto právneho úkonu (vrátane náležitostí vôle) boli dané. Nakoľko dovolateľka peniaze neodovzdala priateľke žalovaného B., táto by nebola vo veci pasívne vecne legitimovaná. Neobstojí právny záver odvolacieho súdu, že neuniesla dôkazné bremeno vo vzťahu k žalovanému. Podľa zaužívanej súdnej praxe sa musí preukázať skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, pričom pokiaľ súd vyhodnotil, že dlžníkom je priateľka žalovaného B. X., k tejto skutočnosti nebolo vykonané dokazovanie, teda nebola preukázaná jej možnosť disponovať príslušnou peňažnou sumou. Odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom smere, že neposudzoval daný prípad vo svetle ust. § 657 Občianskeho zákonníka, kde je zmluva o pôžičke definovaná ako tzv. reálnym kontraktom. To znamená, že k jej uzavretiu sa vyžaduje, aby veriteľ aj skutočne odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Túto skutočnosť ustálil Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach, napr. sp. zn. 1Cdo/78/2010 a 4Cdo/403/2014.

3.3. Dovolaťka navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatňuje trovy dovolacieho konania pre prípad, že by NS SR dovolaniu vyhovel a žiada, aby bol žalovaný povinný zaplatiť trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odvolací súd sa náležite vysporiadal s nosnou argumentáciou žalobkyne, jednak pokiaľ ide o nevykonanie výsluchu žalobkyne, a jednak pokiaľ ide o jej tvrdenia o existencii zmluvy o pôžičke. Stotožňuje sa s názorom, že žalobkyňa sa mohla k vyjadreniam žalovaného vyjadriť na pojednávaní, o ktorom mala vedomosť, bola naň riadne, pri dodržaní lehoty na prípravu, aj predvolaná a len svojou nečinnosťou sa ho nezúčastnila a svoje práva nerealizovala. Záver súdu prvej inštancie a následne aj odvolacieho súdu v tomto smere je správny. Navyše, v konaní vôbec nebol preukázaný ani prejav žalobkyne smerujúci k uzavretiu zmluvy o pôžičke, ktorý by bol určený žalovanému, a bol by návrhom na uzavretie takejto zmluvy. Odvolací súd tieto závery opiera o listinné dôkazy, ktoré boli predložené práve žalobkyňou. Zároveň žalobkyňa nebola spôsobilá a schopná v konaní predložiť relevantný dôkaz, ktorý by vyvrátil tvrdenia žalovaného uvádzané v rámci procesnej obrany, teda dôkaz, ktorý by spochybnil tvrdenia žalovaného. Žalovaný má za to, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, len vyhodnotil skutkové okolnosti odlišne od predstáv žalobkyne. Neuvedol žiadne konkrétne rozhodnutia, ktorými by odôvodňoval existenciu ustálenej rozhodovacej praxe, od ktorej sa odvolací súd odklonil. Žalovaný žiada, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne zamietol a zaviazal žalobkyňu na náhradu trov dovolacieho konania žalovanému v celom rozsahu, teda v rozsahu 100 %.

5. Dovolaťka vo svojom stanovisku poukázala na rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/325/2009, z ktorého vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplývať i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňaží). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňaží nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne. Dôkazné bremeno bolo na strane žalovaného, aby preukázal, že financie odovzdal

svojej priateľke. Má za to, že v konaní nebol preukázaný opak a súd sa s uvedeným nevysporiadal a nevykonával dokazovanie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Dovolateľka namietala nevykonanie navrhovaných dôkazov, nesprávne vyhodnotenú dokazovanie a nedostatočné zistenie skutkového stavu veci. Najmä poukazovala na to, že súd vyhovel návrhu žalovaného na vypočutie, pričom v tejto ústnej výpovedi uviedol množstvo skutkových okolností, ktoré už špekulatívne prekrútil vo svoj prospech; súdy nevykonali navrhovaný dôkaz - výsluch žalobkyne o okolnostiach prevodu finančných prostriedkov na účet žalovaného; pričom jej výpoveď vo veci sp. zn. 3C/71/2021 v tejto veci súd ani nevykonával ako dôkaz, napr. prečítaním zápisnice.

11. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľky uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom

súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti, (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čo však v preskúmanom spore nenastalo.

13. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012). Rovnako nemožno konštatovať zo strany súdov nižších inštancií akúkoľvek logickú, funkčnú či teleologickú nekonzistentnosť v procese hodnotenia dôkazov.

14. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novšej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 2Cdo/344/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a III. ÚS 504/2024, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v bode 37. relevantným spôsobom dôvodil, že „Pokiaľ žalobkyňa namieta porušenie zásady rovnosti zbraní tým, že súd nepripustil vypočúť v danom konaní žalobkyňu, aby vyvrátila nepravdivé tvrdenia žalovaného, odvolací súd dáva do pozornosti, že právny zástupca žalobkyne navrhol jej výsluch na pojednávaní zo dňa 23. 08. 2022, súd prvej inštancie to dôvodne nepovažoval za potrebné, ani za účelné (zásada koncentrácie konania), pretože skutočnosti, ku ktorým mala byť vypočutá, vyplývali z predložených listín. V tomto smere súd prvej inštancie dôvodne poukázal na ust. § 195 ods. 1 CSP, podľa ktorého je výsluch strany sporu iba podporným dôkazom, ktorý je možné realizovať iba za predpokladu, ak skutočnosti, ku ktorým má byť vypočutá, nie je možné preukázať inak. Odvolací súd sa plne identifikuje s vyššie uvedeným názorom súdu prvej inštancie. Žalobkyňa svoje tvrdenia nevedela preukázať ani predloženými listinami, pričom sama potrebu svojho výsluchu zdôvodnila tým, že síce nebol potrebný na preukázanie jej nároku, ale je potrebný k preukázaniu jej procesnej obrany voči žalovanému. Žalobkyňa sa mohla k jeho vyjadreniam (žalovaného) vyjadriť na pojednávaní, o ktorom mala vedomosť, bola naň riadne pri dodržaní lehoty na prípravu aj predvolaná a len svojím zavinením (nečinnosťou) sa ho nezúčastnila a svoje práva nerealizovala. Z tohto úkonu nebola teda žiadnym spôsobom zo strany súdu diskvalifikovaná. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nepochybil a neúčast' na pojednávaní žalobkyne nemožno považovať takto za relevantný odvolací dôvod spôsobilý privodiť záver o existencii vady spočívajúcej v tom, že by súd nedostatočne zistil skutkový stav, resp. porušil jej právo na spravodlivý proces)...“

15. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a

§ 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

16. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľkou tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. To, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd ďalej uvádza, že pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18.1. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu (pozri napr. 2Cdo/105/2018, 5Obdo/17/2020).

19. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odporu žalovaného (č. l. 80) ako prílohu zaslala súdu prvej inštancie predmetnú zápisnicu o pojednávaní Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 21. 04. 2022 sp. zn. 3C/71/2021, kde predmet konania úzko súvisel s predmetom tohto konania a žalobkyňa sa pri výsluchu v konaní sp. zn. 3C/71/2021 vyjadrovala aj k otázke, ktorá mala byť predmetom navrhovaného výsluchu v tomto konaní (okolnosti poskytnutia peňažných prostriedkov vo výške 21.000 eur). Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa, nakoľko sama predložila predmetnú zápisnicu, bola s jej obsahom oboznámená.

20. K namietanej vade malo podľa dovolateľky dôjsť nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu a to, že jej výpoveď vo veci sp. zn. 3C/71/2021 v tejto veci súd nevykonával ako dôkaz, napr. prečítaním zápisnice. Dovolací súd podotýka, že samotné prečítanie predmetnej zápisnice sp. zn. vo veci sp. zn. 3C/71/2021 však nespôsobuje reálnu ani právnu nemožnosť s jej oboznámením, nakoľko predmetnú zápisnicu dovolateľka sama predložila súdu prvej inštancie. Preto vytýkaný procesný postup prvoinštančného súdu, resp. jeho nesprávnosť, bez ďalšieho nemal za následok znemožnenie žalobkyne, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Ako bolo už vyššie uvedené (ods. 18), ani prípadné procesné pochybenie odvolacieho, resp. prvoinštančného súdu neznamena automaticky existenciu dôvodov zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP, pokiaľ nespĺňa všetky atribúty vyžadované právnou úpravou a to, že tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň, že intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o prejav materiálneho nazerania na ochranu procesných práv. Dovolací súd v tých okolnostiach, ktoré žalobkyňa vymedzila v dovolaní ako dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP, nezistil prípustnosť ani dôvodnosť dovolania. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Dovolací súd sa ďalej zaoberal s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. V zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

25. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017; podobne tiež napr. 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017).

25.1. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (R 83/2018). Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

25.2. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi odvolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

26. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu.

Do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

27. Zhrnúc vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnú, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

28. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že najvyšší súd môže pri posúdení prípustnosti dovolania zohľadňovať aj tie svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľ neoznačil (k tomu pozri I. ÚS 51/2020).

29. Podľa dovolateľky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri posudzovaní otázky dôkazného bremena pochybil, keď prehliadol, že zmluva o pôžičke je v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka tzv. reálnym kontraktom, to znamená, že k jej uzavretiu sa vyžaduje, aby veriteľ aj skutočne odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Pritom poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/325/2009, 1Cdo/78/2010 a 4Cdo/403/2014.

30. Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

31. Najvyšší súd SR v rozhodnutiach z 30. júna 2010 sp. zn. 3Cdo/325/2009, z 23. mája 2012 sp. zn. 1Cdo/78/2010, zo 16. 12. 2015 sp. zn. 4Cdo/403/2014 konštatoval, že „pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňaží). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňaží nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne.“

32. V rozhodnutí najvyššieho súdu z 23. mája 2012 sp. zn. 1Cdo/78/2010 bolo tiež konštatované: „Odvolací súd pri posudzovaní otázky dôkazného bremena pochybil, keď zjavne prehliadol, že zmluva o pôžičke je v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka tzv. reálnym kontraktom, to znamená, že k jej uzavretiu sa vyžaduje, aby veriteľ aj skutočne odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Ak sa tak nestane, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne... Skutočnosť poskytnutia pôžičky v konaní vždy preukazuje veriteľ, v danom prípade žalovaný. Neobstoí preto právny záver dovolacieho súdu, že nebolo povinnosťou žalovaného preukázať, že k pôžičke (teda jej poskytnutiu) prišlo.“

33. K uvedenému dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, sa pri otázke

dovolateľky od daného právneho názoru neodklonili, nakoľko odvolací súd priamo uviedol vo svojom rozhodnutí aj vyššie uvedené právne názory, pričom dospel k záveru, že z dokazovania vyplynulo, že pri bankovom účte príjemcu (žalobkyne) v detaile popisu jednotlivých predmetných transakcií je uvedené meno „D.“, čo však samo osebe existenciu ňou tvrdeného zmluvného vzťahu so žalovaným nezakladá, keď žalovaný uzatvorenie tvrdenej zmluvy o pôžičke kategoricky poprel. Súd prvej inštancie s poukazom na závery plynúce z predmetnej SMS komunikácie s prihliadnutím na popreté tvrdenia žalovaného (výpoveď žalovaného a žalobkyne, rozpory tvrdení žalobkyne so zisteným skutkovým stavom a dôkazným materiálom) považoval obranu žalovaného dôvodne za opodstatnenú, spôsobilú priniesť záver o preukázaní jeho skutkového tvrdenia o neexistencii zmluvného vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným, teda absencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vo vzťahu k uplatnenému nároku a s jeho závermi sa identifikuje tiež odvolací súd.

34. Taktiež z rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/78/2010 jednoznačne vyplýva, že skutočnosť poskytnutia pôžičky v konaní vždy preukazuje veriteľ, z čoho súd prvej inštancie a odvolací súd vychádzali. Keďže veriteľom v tomto konaní je žalobkyňa, odvolací súd dospel k dôvodnému záveru, že „žalobkyňa svoje tvrdenia nevedela preukázať ani predloženými listinami, pričom sama potrebu svojho výsluchu zdôvodnila tým, že síce nebol potrebný na preukázanie jej nároku, ale je potrebný k preukázaniu jej procesnej obrany voči žalovanému. Žalobkyňa sa mohla k jeho vyjadreniam (žalovaného) vyjadriť na pojednávaní, o ktorom mala vedomosť, bola naň riadne pri dodržaní lehoty na prípravu aj predvolaná a len svojím zavinением (nečinnosťou) sa ho nezúčastnila a svoje práva nerealizovala. Z tohto úkonu nebola teda žiadnym spôsobom zo strany súdu diskvalifikovaná.“ Taktiež odvolací súd vychádzal správne z toho, že bolo na jednej strane na žalobkyňu, akým spôsobom svoj nárok formulovala a na akých skutočnostiach jeho dôvodnosť zakladala a na strane druhej na žalovanom na akých skutočnostiach pri reálnom predpoklade ich preukázania, založil svoju obranu proti uplatnenému nároku, u oboch vo vedomí, že pasívnosť, či nesprávne zvolená argumentácia tomu-ktorému z nich môže priniesť negatívne dôsledky v spore, teda nesplnenie si týchto povinností pretransformovaných do nesprávne, nedostatočne produkovaných tvrdení sa nutne muselo prejavovať v nepriaznivom meritórnom rozhodnutí pre stranu, ktorá dôkazné bremeno na preukázaní svojich tvrdení neuniesla, k naplneniu čoho aj došlo v posudzovanej veci na strane žalobkyne, keď táto neprodukovala také tvrdenia a dôkazy, ktoré by boli spôsobilé k záveru o uzavretí riadnej zmluvy o pôžičke medzi účastníkmi konania, t. j. o preukázaní pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, čo nemohlo mať za následok iné, ako v jej neprospech vydané rozhodnutie.

35. Ďalšie námietky dovolateľky týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov považuje dovolací súd za neopodstatnené. Navyše, úlohou dovolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

36. V zmysle vyššie uvedeného pri otázke dovolateľky je zřejmé, že žalobkyňa sa nestotožnila so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a dovolacieho súdu. Taktiež je zřejmé, že dovolateľka v dovolaní nepoukázala na žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého by sa súdy nižších inštancií odklonili. Žalobkyňa tak nedôvodne namieta odklon od judikatury najvyššieho súdu. Sama polemika s právnymi závermi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu dovolacieho súdu k právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj aj rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/6/2017).

37. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka neopodstatnene namieta v napadnutom rozsudku dovolacieho súdu nesprávny procesný postup dovolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Taktiež prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľkou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie aj v tejto časti odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

38. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.